

оптимізування в контексті здійснення міжнародної діяльності. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2019. Вип.2. С. 43-52.

konteksti zdiisnennia mizhnarodnoi diialnosti. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia ta problemy rozvytku*. 2019. Vyp.2. S. 43-52.

JEL F 65, O 31, O 32

ГЕРНЕГО Юлія,

доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу

ДИБА Михайло,

аспірант кафедри корпоративних фінансів і контролінгу, КНЕУ ім. Вадима Гетьмана», Україна

ORCID: 0000-0002-4929-0411

e-mail: iuliagern@ukr.net

Iuliia GERNEGO

Doctor of Science, Associate Professor, Associate Professor of Corporate Finance and Controlling department

Mykhailo DYBA

PhD student of Corporate Finance and Controlling department, KNEU named after Vadym Hetman, Ukraine

ВЕНЧУРНЕ ФІНАНСУВАННЯ У НЕВИЗНАЧЕНОМУ СЕРЕДОВИЩІ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ

VENTURE FINANCING IN THE CHANGIABLE SECURITY ENVIRONMENT: THE UKRAINIAN CONTEXT

Анотація: Сучасність ставить низку нових викликів перед суспільством. Однак, незважаючи на невизначеність середовища, зростає значення інноваційних ідей та продуктів. У нашому дослідженні обґрунтовано роль венчурного фінансування у часи невизначеності. Досліджено потенціал вітчизняних венчурних фондів та стартапів в частині акумуляції та залучення венчурного капіталу.

Ключові слова: венчурне фінансування, венчурний фонд, інноваційне підприємництво, наука, мінливе середовище.

Abstract: Modernity poses a number of new challenges to society. However, despite the uncertainty of the environment, the importance of innovative ideas and products is increasing. Our research substantiates the role of venture financing in times of uncertainty. The potential of domestic venture funds and startups in terms of accumulation and attraction of venture capital has been studied.

Keywords: venture financing, venture fund, innovative entrepreneurship, science, changing environment.

В умовах сьогодення визначальним фактором успішної діяльності в бізнесі та соціальному секторі є можливість протидіяти численним викликам, що пов'язано із високим ступенем мінливості й непередбачуваності зовнішнього середовища. Подібна невизначеність ситуації має вплив також на результативність залучення фінансових ресурсів із різних джерел. Однак, незважаючи на зростаючі соціальні та економічні ризики в зв'язку із складною безпековою ситуацією, виникає потреба активізації інноваційної діяльності. Відповідно, важливо зосередитися на специфічних формах залучення фінансових ресурсів для реалізації інноваційних проектів. У вказаному контексті особливого значення набуває венчурне фінансування, яке передбачає

формування цільових форм акумуляції фінансових ресурсів, спрямованих безпосередньо на інновації. Адже, саме венчурний капітал є основою для динамічних змін в суспільстві за рахунок активізації найбільш перспективних напрямів соціально-економічного розвитку. Саме своєчасне венчурне фінансування створило основу для реалізації якісно нових та ризикових ідей, впровадження ініціатив та технологій, що сформували основу для розбудови глобальної економіки знань, заснованої на інтелектуальному капіталі [1].

Зокрема, саме завдяки венчурному фінансуванню у світі досягли успіху Apple, Google та Microsoft, спостерігаємо появу кардинально нових галузей та напрямів виробництва (зокрема, біотехнології, технології AR та VR, відбувся розвиток ІТ індустрії). Крім того, у розвинених країнах світу венчурне фінансування відіграє важливу роль у забезпеченні закладів освіти та соціальних інституцій. Наприклад, венчурні фонди, які націлені на фінансування, як комерційних, так і соціальних ініціатив протягом достатнього тривалого періоду діють у країнах Скандинавії, де зусиллями держави акумульовано цільові ресурси, які націлені на реалізацію інноваційних проектів бізнесу, громадського сектору та освітніх установ. Зокрема, у світі достатньо відомими є Агентство з фінансування технологій та інновацій Фінляндії (TEKES), Фонд досліджень і розробок Фінляндії (SITRA), Фонд винаходів Фінляндії (Innofin), Консалтингова компанія FINPRO та інші [2, 3].

Згідно із даними Crunchbase (платформою для пошуку бізнес-інформації про приватні та державні компанії) незважаючи на суттєве зниження венчурного фінансування у зв'язку із пандемією COVID-19 у 2020-му році (у межах 6-ти відсотків), у 2021-му відбулося зростання обсягів залученого венчурного капіталу, що зумовлено примноженням венчурних інвестицій на пізніх етапах розвитку венчурів [4, 5]. Однак, аналітики відзначають, що венчури-початківці все ще відчувають шок від нестачі венчурного капіталу, внаслідок негативних впливів пандемії COVID-19. Окремі венчурні інвестори описують COVID-19, як «чорний лебідь 2020 року» [6].

Незважаючи на пандемію COVID-19 та повномасштабну військову агресію РФ проти України, у нашій країні продовжує зростати попит на інновації. Тому, метою цього дослідження є оцінка потенціалу використання венчурного фінансування в Україні.

Зокрема, згідно із дослідженнями Українського фонду стартапів (USF) у 2021-му році в Україні ринок венчурного фінансування майже вдвічі перевищив за обсягом відповідний показник 2020-го року. Однак, протягом перших місяців повномасштабної війни близько 99% компаній потребували фінансової підтримки для реалізації своїх проектів [7]. Проте, уже незадовго відбулося відродження венчурного фінансування в Україні. Зокрема, вітчизняний фонд Roosh Ventures став учасником фінансування американського фінтек-стартапу The Guarantors. Венчурному фонду Geek Ventures вдалося акумулювати фінансові ресурси для розвитку чотирьох вітчизняних стартапів протягом перших двох місяців повномасштабної війни, а саме Competera, V-Art, PropertyMate, Spokk. Також активною залишилася позиція SID Venture Partners.

Крім того, на українському ринку з'явилися нові венчурні фонди: hi5 Ventures та Nurra.fund.

Варто зауважити, що наразі також дещо змінилися пріоритетні напрями діяльності вітчизняних портфельних стартапів, яким вдалося залучити венчурне фінансування. Зокрема, зусиллями команди логістичного стартапу Cargofy було створено соціальну платформу Romich, яка здатна здійснювати доставку гуманітарної допомоги та евакуювати людей із найбільш небезпечних регіонів країни. Awesomic зробив безкоштовною підписку на свій продукт для потреб благодійних організацій. Сервісу Liki24 вдалося заснувати благодійний фонд «Ліки для України», який працює з метою продажу медикаментів із 50-ти відсотковою знижкою та безкоштовною доставкою. На базі платформи для вивчення іноземних мов All Right започатковано безкоштовні курси англійської мови для підтримки дітей. Військові ЗСУ отримують можливість безкоштовно вивчати програмування в онлайн-школі Mate Academy [8].

Таким чином, невизначеність середовища створює труднощі для венчурного фінансування. Однак, незважаючи на зростаючі ризики, актуальною залишається потреба реалізації інноваційних проєктів, що вимагає додаткового залучення венчурного капіталу.

Література

References

1. Шилепницький П.І., Галушка М.Є. Перспективи розвитку венчурної індустрії в Україні // Інвестиції: практика та досвід. — 2017. — № 1. — С. 55—58 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.investplan.com.ua/pdf/1_2017/12.pdf
2. Диба М. І., Гернего Ю. О. Венчурний бізнес в Україні та цифрові інноваційні хаби як інститут їх розвитку. Економіка України. 2021. № 6. С. 36 – 50.
3. Диба М. І., Гернего Ю. О. Венчурне фінансування в епоху зростання епідеміологічних ризиків. Фінанси України. 2021. № 8. С.68-80
4. The state of global venture funding during COVID-19. Crunchbase. 2020. URL: http://about.crunchbase.com/wpcontent/uploads/2020/08/Crunchbase_State_of_Funding_Covid_FINAL.pdf
5. Teare G. Global Venture Funding Hits All-Time Record High \$125B In Q1 2021. URL: <https://news.crunchbase.com/news/global-venture-hits-an-all-time-high-in-q1-2021-a-record-125-billion-funding/>
6. Gompers P., Gornall W., Kaplan S., Strebulaev I. Venture Capitalists and
1. Shylepnytskyi P.I., Halushka M.Ie. Prospects for the development of the venture industry in Ukraine. Investytsii: praktyka ta dosvid. 2017. № 1. P. 55—58 URL : http://www.investplan.com.ua/pdf/1_2017/12.pdf
2. Dyba M. I., Gernego Y. O. Venture business in Ukraine and digital innovation hubs as an institution for their development. Economy of Ukraine. 2021. № 6. 3. 36 – 50.
3. Dyba M. I., Gernego Y. O. Venture financing in the era of growing epidemiological risks. Finances of Ukraine. 2021. № 8. 3.68-80
4. The state of global venture funding during COVID-19. Crunchbase. 2020. URL: http://about.crunchbase.com/wpcontent/uploads/2020/08/Crunchbase_State_of_Funding_Covid_FINAL.pdf
5. Teare G. Global Venture Funding Hits All-Time Record High \$125B In Q1 2021. URL: <https://news.crunchbase.com/news/global-venture-hits-an-all-time-high-in-q1-2021-a-record-125-billion-funding/>
6. Gompers P., Gornall W., Kaplan S., Strebulaev I. Venture Capitalists and COVID-19. Working Paper. 2020. №. 2020-135. 32 p.
7. Startup Voice: The results of the survey of the startup ecosystem of Ukraine. UFS.

- COVID-19. Working Paper. 2020. №. 2020-135. 32 p.
7. Startup Voice: Результати опитування стартап-екосистеми України. Український фонд стартапів. URL: <https://usf.com.ua/startup-voice-rezultati-opituvannya-startap-ekosistemi-ukraini/>
 8. Чи виживуть стартапи? Як працює український венчурний ринок під час війни. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/ukrajinski-startapi-pid-chas-viyini-shcho-vazhливо-zrobiti-venchurni-investiciji-50251779.html>

JEL L26, O30, I23, A20

КИРИЛЮК Володимир,

кандидат економічних наук
доцент кафедри соціоекономіки та управління персоналом, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

ORCID 0000-0003-4840-1690

e-mail: volodymyrkyryliuk@ukr.net

Volodymyr KYRYLIUK,

PhD in Economics Associate Professor of the Department of Socioeconomics and Personnel Management, Vadym Hetman Kyiv National University of Economics, Ukraine

ПЕРСПЕКТИВИ АКАДЕМІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ В УКРАЇНІ

PROSPECTS OF ACADEMIC ENTREPRENEURSHIP OF YOUNG SCIENTISTS IN UKRAINE

Анотація: Розглянуто стан академічного підприємництва молодих вчених в Україні на сьогоднішній день. Відображено перспективи розвитку академічного підприємництва молодих вчених України в майбутньому.

Ключові слова: академічне підприємництво, молоді вчені.

Abstract: The state of academic entrepreneurship of young scientists in Ukraine today is considered. The prospects for the development of academic entrepreneurship of young scientists of Ukraine in the future are reflected.

Keywords: academic entrepreneurship, young scientists.

Конкурентні переваги в сучасному інформаційному світі формуються під впливом ряду чинників. Практично жодні ресурси під час трансформаційного періоду в економіці та суспільстві, в тому числі інформація та знання, не можуть в більшій мірі та на тривалий період забезпечити такі переваги. Водночас, академічне підприємництво може відігравати одну із основних ролей в науковій та освітній сферах, адже створює конкретні можливості і передумови для розвитку інновацій. Сучасні заклади вищої освіти здатні функціонувати як система накопичення абсолютно нових знань та прогресивних технологічних розробок в результаті ґрунтовної взаємодії основних складових: освіти, інновацій та наукових досліджень. При цьому, реалізація інноваційних проєктів закладів вищої освіти при умові якісної та постійної їх взаємодії з бізнес-організаціями, державними інститутами є ключовим джерелом формування та